

สภาวะอุตสาหกรรมวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ไทย ไตรมาสที่ 2/2563

Email: mediu@thaiplastics.org

Website: <http://medicaldevices.oie.go.th>

สถานะอุตสาหกรรมวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ไทย ไตรมาสที่ 2/2563

ภาพรวมภาวะเศรษฐกิจไทยในช่วงไตรมาสที่ 2/2563

จากผลของมาตรการล็อกดาวน์เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ที่เข้มงวดทั้งในและต่างประเทศ ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหลายภาคส่วนต้องหยุดดำเนินการชั่วคราว โดยอุปสงค์ต่างประเทศหดตัวสูง ภาคการส่งออกสินค้าที่ได้รับผลกระทบจากอุปสงค์ของประเทศคู่ค้าที่อ่อนแอลงมาก ส่งผลกระทบต่อเนื่องมายังกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศไทยที่ต้องชะงักงัน ซึ่งได้สะท้อนจากการคาดการณ์อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย (GDP) ปี 63 ของ กกร. ที่คาดว่าจะปรับตัวลดลงถึงร้อยละ -8.0 ถึง -5.0 และคาดการณ์การส่งออกหดตัวร้อยละ -10.0 ถึง -5.0 แต่ทางด้านดัชนีความเชื่อมั่นภาคอุตสาหกรรมและดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคในช่วงไตรมาสที่ 2 ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงเดือน พ.ค. และ มิ.ย. จากปัจจัยบวกที่ทางภาครัฐบาลได้เริ่มผ่อนปรนมาตรการควบคุมโควิด-19 ระยะที่ 3 และ 4 ที่ทำให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ตามปกติ

อย่างไรก็ตาม แม้ตัวเลขทางเศรษฐกิจจะเริ่มมีทิศทางที่ดีขึ้น หากแต่เครื่องชี้เศรษฐกิจส่วนใหญ่ยังอยู่ในภาวะหดตัวจากกำลังซื้อที่อ่อนแอของครัวเรือนและภาคธุรกิจ ส่งผลต่อการใช้จ่ายภายในประเทศ และขณะเดียวกันการส่งออกและการท่องเที่ยวยังอยู่ภายใต้แรงกดดันจากเศรษฐกิจโลกที่กำลังถดถอยและสถานการณ์ COVID-19 ที่มีที่คาดว่าจะเกิดการระบาดในระลอกที่ 2 ขึ้นในหลายประเทศ

โครงสร้างการผลิตวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ไทย

อุตสาหกรรมวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ไทยอยู่ภายใต้ “พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. 2562” โดยมีกองควบคุมเครื่องมือแพทย์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานกำกับดูแลและรับผิดชอบในการออกใบอนุญาตผลิตและนำเข้า ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีผู้จดทะเบียนสถานประกอบการผลิตเครื่องมือแพทย์ จำนวนทั้งสิ้น 791 ราย¹ และจากข้อมูลสำรวจในปี 2562² พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่กว่า 81% เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) โดยมีที่ตั้งของสถานประกอบการส่วนใหญ่กว่า 85.6% อยู่บริเวณพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ผลิตสินค้าเกี่ยวกับกลุ่มวัสดุสิ้นเปลืองทางการแพทย์

¹ ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) , มิถุนายน 2563

² ที่มา: Medical Devices Intelligence Unit; MedIU, เมษายน 2563

(Disposable Medical Devices) มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วน 55% รองลงมาคือ กลุ่มครุภัณฑ์ทางการแพทย์ (Durable Medical Devices) 35% และ กลุ่มน้ำยาและชุดวินิจฉัยโรค (Reagent and Test Kits) 10%

ผู้ประกอบการ

ขนาดกิจการ

*จาก 225 ข้อมูล

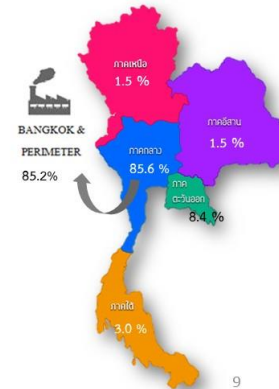
ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นธุรกิจประเภท SME (ขนาดธุรกิจขนาดกลาง และขนาดเล็ก) ซึ่งคิดเป็น 81% ของทั้งหมด
*(อ้างอิงจากการกำหนดลักษณะธุรกิจ SMEs ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543)

จำนวนการจ้างงาน (คน)	ขนาดธุรกิจ	จำนวนผู้ประกอบการ
ไม่เกิน 50	ขนาดย่อม (Small)	ร้อยละ 57
51-200	ขนาดกลาง (Medium)	ร้อยละ 24
มากกว่า 200	ขนาดใหญ่ (Large)	ร้อยละ 19

ตำแหน่งที่ตั้ง

*จาก 312 ข้อมูล

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลาง คิดเป็นสัดส่วน 85.2% ของทั้งหมด โดยกระจุกตัวบริเวณกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

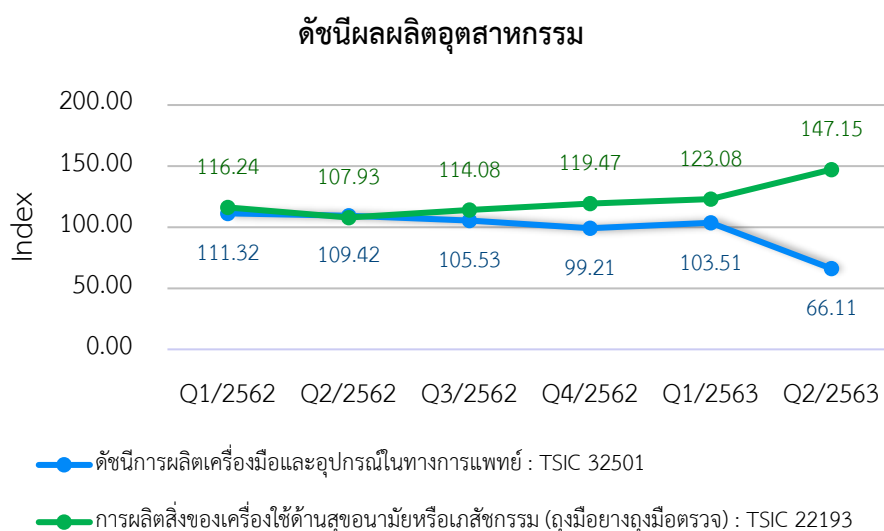

ในส่วนของการลงทุน ในช่วงไตรมาส 2 ปี 2563 พบว่ามีโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ไทย จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เป็นจำนวน 17 โครงการ โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการในกลุ่มการผลิตวัสดุทางการแพทย์ 12 ราย (ในจำนวนนี้มีผู้ผลิตหน้ากากและหน้ากากอนามัย 10 ราย และถุงมือ 2 ราย) ครุภัณฑ์ทางการแพทย์ 3 ราย น้ำยาและชุดวินิจฉัยโรค 1 ราย และศูนย์การแพทย์เฉพาะทาง 1 ราย รวมมูลค่าการลงทุนในเดือนมกราคม - มิถุนายน 2563 ทั้งสิ้น 1,933 ล้านบาท

การผลิตวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ ไตรมาสที่ 2 ปี 2563

การผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ในทางการแพทย์ : TSIC 32501 ในไตรมาสที่ 2 ปี 2563 ลดลงจากไตรมาสที่แล้ว (QoQ) 36.13% แต่เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีก่อนหน้า (YoY) ลดลง 39.58% โดยสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อในเชิงลบมากที่สุดคือดัชนีการผลิตเลนส์แว่นตา ในขณะที่การผลิตสิ่งของเครื่องใช้ด้านสุขอนามัยหรือเภสัชกรรม (ถุงมือยางถุงมือตรวจ) : TSIC 22193 ในไตรมาสที่ 2 ปี 2563 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว (QoQ) 19.56% และเพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันในปีก่อนหน้า (YoY) ถึง 36.34%

รูปที่ 1 ดัชนีผลผลิตของอุตสาหกรรมวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ในไตรมาสที่ 2 ปี 2563³

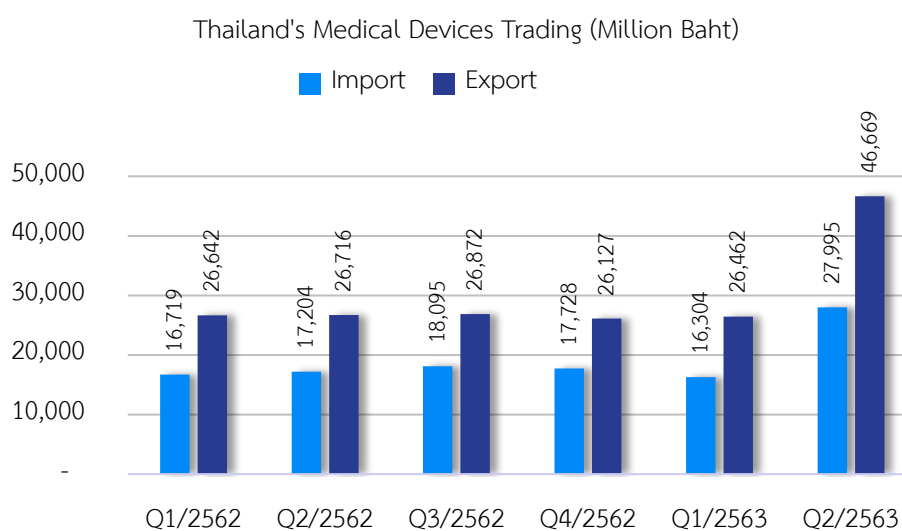

³ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (ถ่วงน้ำหนักมูลค่าเพิ่ม), สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กรกฎาคม 2563

สภาวะการค้าอุตสาหกรรมวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ไทย ไตรมาสที่ 2/2563

ภาพรวมการค้าของอุตสาหกรรมวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ของไทยในไตรมาสที่ 2 ปี 2563 (เมษายน – มิถุนายน) มีมูลค่าการนำเข้า 27,995 ล้านบาท ในขณะที่การส่งออกมีมูลค่า 46,669 ล้านบาท สัดส่วนมูลค่านำเข้าต่อมูลค่าการส่งออกอยู่ที่ 37 : 63

รูปที่ 2 มูลค่าการค้าวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ไทยไตรมาสที่ 1 ปี 2563 (Q1/2563)⁴

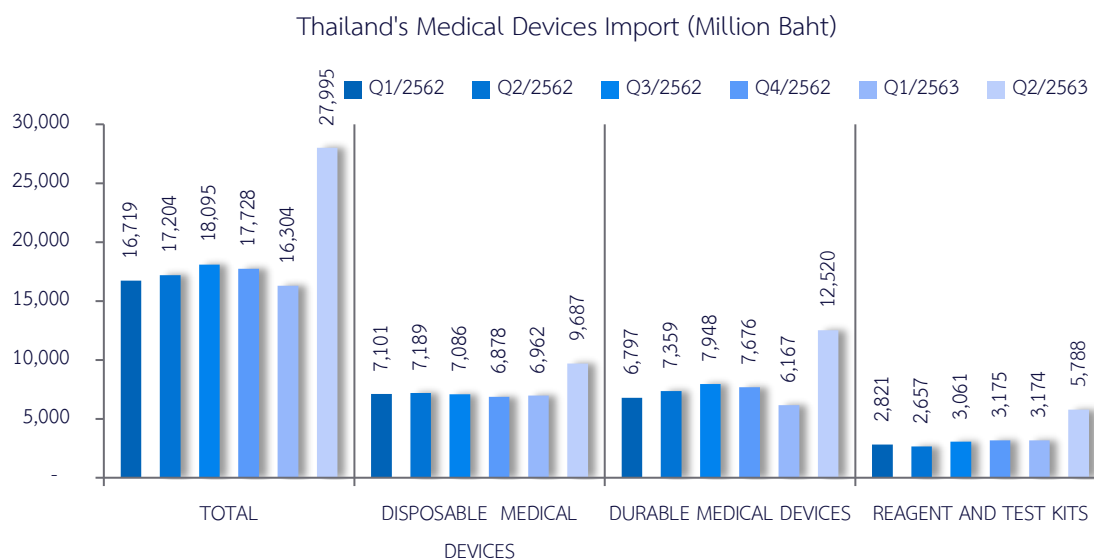
⁴ กรมศุลกากร, กรกฎาคม 2563

การนำเข้า

ณ ไตรมาสที่ 2 ปี 2563 มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์มีแนวโน้มการขยายตัวเฉลี่ย 5 ไตรมาสย้อนหลัง (AAGR) 12.94% โดยในไตรมาสที่ 2 ปี 2563 นี้มีมูลค่าการนำเข้าเท่ากับ 27,995 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า (QoQ) 11,691 ล้านบาท หรือคิดเป็น 71.70% และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีก่อนหน้า (YoY) เพิ่มขึ้น 10,791 ล้านบาท คิดเป็น 62.72%

สินค้าที่นำเข้าแบ่งตามกลุ่มลักษณะของผลิตภัณฑ์ได้จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ **1.กลุ่มวัสดุสิ้นเปลืองทางการแพทย์ (Disposable Medical Devices) 2.กลุ่มครุภัณฑ์ทางการแพทย์ (Durable Medical Devices) และ 3. กลุ่มน้ำยาและชุดวินิจฉัยโรค (Reagent and Test Kits)** โดยมีสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าของแต่ละกลุ่มคิดเป็น 35% 45% และ 21% ตามลำดับ

รูปที่ 2 มูลค่าการนำเข้าวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ไทยรายไตรมาสปี 2562-2563⁵

⁵ กรมศุลกากร, กรกฎาคม 2563

กลุ่มวัสดุสิ้นเปลืองทางการแพทย์ ไตรมาสที่ 2 ปี 2563 มีมูลค่าการนำเข้าเท่ากับ 9,687 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว (QoQ) 2,725 ล้านบาท หรือคิดเป็น 71.70% และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีก่อนหน้า (YoY) พบว่าเพิ่มขึ้น 2,499 ล้านบาท คิดเป็น 34.76% สินค้านำเข้าส่วนใหญ่คือ 1) เลนส์แว่นตา Hs code : 90015000000 มูลค่า 1,619 ล้านบาท 2) หลอดฉีดยา เข็มฉีดยา หลอดสวน แกนสอด (แคนูลา) และ ของที่คล้ายกัน (อื่นๆ) Hs code : 90183990000 มูลค่า 1,199 ล้านบาท และ 3) หน้ากากกรองฝุ่น Hs code : 63079090001 มูลค่า 890 ล้านบาท โดยมีประเทศคู่ค้าที่สำคัญได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา เวียดนาม ไอร์แลนด์ และมาเลเซีย ตามลำดับ

กลุ่มครุภัณฑ์ทางการแพทย์ มีมูลค่าการนำเข้าเท่ากับ 12,520 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว (QoQ) 6,353 ล้านบาท หรือคิดเป็น 103.01% และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีก่อนหน้า (YoY) พบว่าเพิ่มขึ้น 5,161 ล้านบาท คิดเป็น 70.14% สินค้านำเข้าส่วนใหญ่คือ กลุ่มสินค้าอุปกรณ์และเครื่องใช้ที่ใช้ในทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ ศัลยกรรม ทันตกรรม และอื่นๆ 1) Hs code : 90189090000 (อุปกรณ์เครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์ อื่นๆ) มูลค่า 2,414 ล้านบาท 2) Hs code : 90221990000 (อุปกรณ์เครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์) มูลค่า 1,999 ล้านบาท และ 3) Hs code : 90181900000 (เครื่องวินิจฉัยโรคด้วยไฟฟ้า) มูลค่า 1,185 ล้านบาท โดยมีประเทศคู่ค้าที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา เยอรมัน เวียดนาม จีน และ ญี่ปุ่น ตามลำดับ

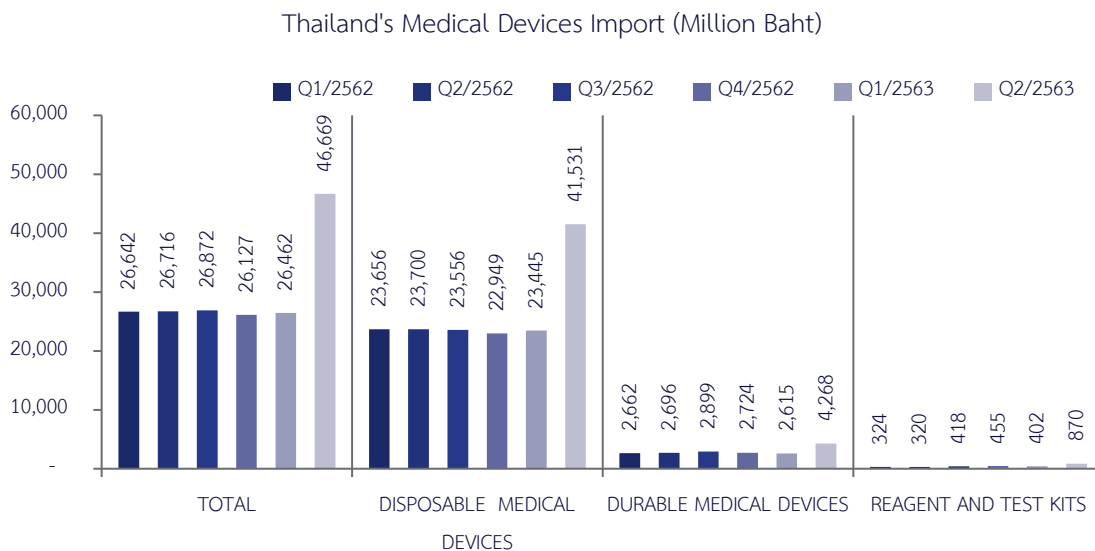
กลุ่มกลุ่มน้ำยาและชุดวินิจฉัยโรค มีมูลค่าการนำเข้าเท่ากับ 5,788 ล้านบาท เพิ่มขึ้นไตรมาสที่แล้ว (QoQ) 2,613 ล้านบาท หรือคิดเป็น 82.32% และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีก่อนหน้า (YoY) พบว่าเพิ่มขึ้น 3,131 ล้านบาท คิดเป็น 117.85% สินค้านำเข้าส่วนใหญ่คือ รีเอเจนต์สำหรับการวินิจฉัย หรือใช้ตามห้องปฏิบัติการ Hs code : 38220090000 มูลค่า 5,126 ล้านบาท โดยมีประเทศคู่ค้าที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน เยอรมัน และ ญี่ปุ่น ตามลำดับ

การส่งออก

ณ ไตรมาสที่ 2 ปี 2563 มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์มีแนวโน้มการขยายตัวเฉลี่ย 5 ไตรมาสย้อนหลัง (AAGR) 14.96% โดยในไตรมาสที่ 2 ปี 2563 นี้มีมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 46,669 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว (QoQ) 20,207 ล้านบาท หรือคิดเป็น 76.36% และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีก่อนหน้า (YoY) พบว่าเพิ่มขึ้น 19,953 ล้านบาท คิดเป็น 74.68%

สินค้าที่ส่งออกแบ่งตามกลุ่มลักษณะของผลิตภัณฑ์จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ **1.กลุ่มวัสดุสิ้นเปลืองทางการแพทย์ (Disposable Medical Devices) 2.กลุ่มครุภัณฑ์ทางการแพทย์ (Durable Medical Devices) และ 3. กลุ่มน้ำยาและชุดวินิจฉัยโรค (Reagent and Test Kits)** มีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกของแต่ละกลุ่มคิดเป็น 89% 9% และ 2% ตามลำดับ

รูปที่ 3 มูลค่าการส่งออกวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ไทยรายไตรมาสปี 2562-2563⁶

⁶ กรมศุลกากร, กรกฎาคม 2563

กลุ่มวัสดุสิ้นเปลืองทางการแพทย์ ไตรมาสที่ 2 ปี 2563 มีมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 41,531 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว (QoQ) 18,086 ล้านบาท หรือคิดเป็น 77.14% เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีก่อนหน้า (YoY) พบว่าเพิ่มขึ้น 17,831 ล้านบาท คิดเป็น 75.24% สินค้าส่งออกส่วนใหญ่คือ 1) Hs code : 40151900000 (ถุงมือยางและถุงมือตรวจโรค) มูลค่า 18,427 ล้านบาท 2) Hs code : 90015000000 (เลนส์แว่นตา) มูลค่า 6,328 ล้านบาท และ 3) Hs code : 40151100000 (ถุงมือศัลยกรรม) มูลค่า 3,599 ล้านบาท โดยมีประเทศคู่ค้าที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมัน และเนเธอร์แลนด์ ตามลำดับ

กลุ่มครุภัณฑ์ทางการแพทย์ มีมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 4,268 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว (QoQ) 1,654 ล้านบาท หรือคิดเป็น 63.25% และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีก่อนหน้า (YoY) พบว่าเพิ่มขึ้น 1,572 ล้านบาท คิดเป็น 58.29% สินค้าส่งออกส่วนใหญ่คือ กลุ่มสินค้าอุปกรณ์และเครื่องใช้ที่ใช้ในทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ ศัลยกรรม ทันตกรรม และอื่นๆ 1) Hs code : 90189090000 (อุปกรณ์เครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์ อื่นๆ) มูลค่า 2,463 ล้านบาท 2) Hs code : 90189020000 (ชุดอุปกรณ์และเครื่องใช้ที่ใช้ทางหลอดเลือดดำ) มูลค่า 462 ล้านบาท และ 3) Hs code : 90219000000 (เครื่องใช้เพื่อทดแทนความผิดปกติหรือความพิการ) มูลค่า 326 ล้านบาท โดยมีประเทศคู่ค้าที่สำคัญได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ และฮ่องกงตามลำดับ

กลุ่มกลุ่มน้ำยาและชุดวินิจฉัยโรค มีมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 870 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว (QoQ) 468 ล้านบาท หรือคิดเป็น 116.22% เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันในปีก่อนหน้า (YoY) พบว่าเพิ่มขึ้น 550 ล้านบาท คิดเป็น 171.91% สินค้าส่งออกส่วนใหญ่คือ รีเอเจนต์สำหรับการวินิจฉัย หรือใช้ตามห้องปฏิบัติการ 1) Hs code : 38220090000 มูลค่า 625 ล้านบาท และ 2) ของปรุงแต่งทึบแสงสำหรับการตรวจโรคด้วยเอกซเรย์ และรีเอเจนต์ที่ใช้ในการวินิจฉัยโรคที่สร้างขึ้นเพื่อใช้กับผู้ป่วย Hs code : 30063090000 มูลค่า 241 ล้านบาท โดยมีประเทศคู่ค้าที่สำคัญได้แก่ ญี่ปุ่น จีน แอฟริกาใต้ และ ซิมบับเว ตามลำดับ